

ନିର୍ବାଚନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ବାରମ୍ବାର ପଚରାଯାଉଥିବା କେତେକ ପ୍ରଶ୍ନ

e) କେଉଁ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ସଂସ୍ଥା ଯଥା (ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ, ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି, ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ) ଧର୍ମ ସହରାଞ୍ଚଳ ସ୍ୱାୟତ୍ତଶାସିତ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ) ଯଥା (ପୌରନିଗମ, ପୌରସଂସ୍ଥା, ବିଜ୍ଞାପିତ ଅଞ୍ଚଳ ପରିଷଦ) ଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ବାଚନ ନିର୍ବାହ କରିଥାଆନ୍ତି ?

ଉ: ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୁକ୍ତ । ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 243(K) ଧର୍ମ 243(ZA) ଅନୁଯାୟୀ ଧର୍ମ ତ୍ରିକ୍ଷରାୟ ପଞ୍ଚାୟତି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଧର୍ମ ସହରାଞ୍ଚଳ ସ୍ୱାୟତ୍ତଶାସିତ ସଂସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ବାଚନର ଅଧିକାର, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୋଗକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଅଛି ଯାହାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ୍ରମେ ଭୋଟର ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତି ଧର୍ମ ନିର୍ବାଚନ ପରିଚାଳନା ସମ୍ପାଦନା କରାଯାଇଥାଏ ।

ଘ) ବର୍ତ୍ତମାନ ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୋଗର ଗଠନ କିପରି ଅଛି ?

ଉ: ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୋଗ ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କୁ ନେଇ ଗଠିତ ।

ଙ) କିପରି ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦେଇଥାଆନ୍ତି ? ତାଙ୍କର ପଦମର୍ଯ୍ୟାଦା କିପରି ଧର୍ମ ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଅବଧି କ'ଣ ?

ଉ: ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 243(K) ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟର ରାଜ୍ୟପାଳ ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦେଇଥାଆନ୍ତି । ତାଙ୍କର ପଦମର୍ଯ୍ୟାଦା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଜ୍ଞାପିତ ହୋଇଥିବା ନିଯୁକ୍ତି ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚନ୍ୟାୟାଳୟର ବିଚାରପତିଙ୍କ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ସହିତ ସମତୁଲ । ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୋଗ (ନିଯୁକ୍ତି, ସେବାର ସର୍ତ୍ତ ଧର୍ମ ବିବିଧ ବ୍ୟବସ୍ଥା)ର ଧାରା 4 ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ, 5 ବର୍ଷ କିମ୍ବା ସେ 65 ବର୍ଷ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଧର୍ମ ଦୁଇଟିରୁ ଯେଉଁଟି ପ୍ରଥମ, ସେହି ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କୁ କେବଳ ଯେଉଁ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଉଚ୍ଚନ୍ୟାୟାଳୟର ବିଚାରପତିଙ୍କୁ ଅପସାରଣ କରାଯାଇଥାଏ, ସେହି ପଦ୍ଧତି ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ପଦବୀରୁ ଅନ୍ତର କରାଯାଇ ପାରିବ । ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ପରେ ତାଙ୍କୁ ଅସୁବିଧା ହେଲାଭଳି ନିଯୁକ୍ତିର ସର୍ତ୍ତରେ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅଣାଯାଇପାରିବନାହିଁ ।

ତ୍ରି ସ୍ତରୀୟ ପଞ୍ଚାୟତ ନିର୍ବାଚନ

୪) କିପ ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିଥାଆନ୍ତି ?

ଉ: ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୋଗ ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାରୀ ନିଯୁକ୍ତି ନିମନ୍ତେ ଧକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାରି କରିଛନ୍ତି । ଚନ୍ଦ୍ରପାୟା ଜିଲ୍ଲାର ଜିଲ୍ଲାପାଳମାନଙ୍କୁ ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ ନିର୍ବାଚନ ନିୟମାବଳୀ 1965 ର ନିୟମ 2(d), ଓଡ଼ିଶା ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ନିର୍ବାଚନ ନିୟମାବଳୀ 1991ର ନିୟମ 2(e) ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଜିଲ୍ଲାପରିଷଦ ନିର୍ବାଚନ ନିୟମାବଳୀ 1994 ର ନିୟମ 2(f) ମୁତାବକ ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାରୀ ଭାବେ ଯୋଷିତ କରାଯାଇଅଛି । ଉପରୋକ୍ତ ନିୟମ ଅନୁସାରେ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପଦାଧିକାରୀ ପଥା ଅତିରିକ୍ତ ଜିଲ୍ଲାପାଳ, ଉପ ଜିଲ୍ଲାପାଳ, ତହସିଲଦାର ଏବଂ ଗୋଷ୍ଠୀ ଉନ୍ୟୁନ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାରୀର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା ଆଂଶିକ ଦାୟିତ୍ୱ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି ।

୫) କିପ ପ୍ରିଜାଇଡ଼ିଂ ଏବଂ ପୋଲିଙ୍ଗ ଅଫିସରଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଅନ୍ତି?

ଉ: ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ ନିର୍ବାଚନ ନିୟମାବଳୀ 1965ର ନିୟମ 2(e)&(g), ଓଡ଼ିଶା ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ନିର୍ବାଚନ ନିୟମାବଳୀ 1991ର ନିୟମ 2(m) & (k) ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଜିଲ୍ଲାପରିଷଦ ନିର୍ବାଚନ ନିୟମାବଳୀ 1994ର ନିୟମ 2(o) & (m) ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାରୀ ପ୍ରିଜାଇଡ଼ିଂ ଏବଂ ପୋଲିଙ୍ଗ ଅଫିସରଙ୍କୁ ନିର୍ବାଚନ ପରିଚାଳନା କରିବାପାଇଁ ନିଯୁକ୍ତି କରିଥାଆନ୍ତି ।

୬) କିପ ନିର୍ବାଚନ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିଥାଆନ୍ତି ?

ଉ: ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 243(K) ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରାୟ ଷମତା ବଳରେ ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୁକ୍ତ ନିର୍ବାଚନ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦେଇଥାଆନ୍ତି ।

୭) କିପ ଅର୍ଥ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି କରିଥାଆନ୍ତି ଏବଂ ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ କ'ଣ ଅଟେ?

ଉ: ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୁକ୍ତ ଅର୍ଥ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦେଇଥାଆନ୍ତି । ବିଭିନ୍ନ ପଦବୀପାଇଁ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦିତା କରୁଥିବା ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ନିର୍ବାଚନ ଖର୍ଚ୍ଚ ସୀମା ପେପରି ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ସିମିତ ରହେ ତାହା ତଦାରଖ ପାଇଁ ଏହି ଅର୍ଥ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇଥାଏ ।

୮) କିପରି ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତର ଶ୍ରୀତମେମ୍ବର ଓ ସରପଞ୍ଚ, ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତିର ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ସଭ୍ୟ ଓ ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦର ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ସଭ୍ୟ ନିର୍ବାଚିତ ହୁଅନ୍ତି ?

ଉ: ଶ୍ରୀତମେମ୍ବର ଓ ସରପଞ୍ଚ, ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ସଭ୍ୟ ଓ ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ସଭ୍ୟମାନେ ଭୋଟରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବେ ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇଥାନ୍ତି ।

୯) କିପରି ନାପବ ସରପଞ୍ଚ ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ?

ଉ: ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ଅଧିନିୟମ 1964 ର ଧାରା 14 ଅନୁଯାୟୀ ସାଧାରଣ ନିର୍ବାଚନ ପରେ ନିର୍ବାଚିତ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା ପ୍ରଥମ ବୈଠକରେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ନାପବ ସରପଞ୍ଚ ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ।

୧୦) କିପରି ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତିର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ପଦ ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ?

ଉ: ଓଡ଼ିଶା ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ନିର୍ବାଚନ ନିୟମାବଳୀ 1991ର ନିୟମ 38 ଅନୁଯାୟୀ ନବ ନିର୍ବାଚିତ ସମିତି ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ନାମ ଗେଜେଟ ପ୍ରକାଶନ ହେବାର 3 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କର ପ୍ରଥମ ବୈଠକ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ତାରିଖ, ସମୟ ପଦ ସ୍ଥାନ ଥାଇ ପକ ନୋଟିସ ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାରୀ ସମସ୍ତ ସଭ୍ୟଙ୍କୁ ଜାରି କରିଥାଆନ୍ତି । ସେହି ପ୍ରଥମ ବୈଠକରେ ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତିର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇଥାଆନ୍ତି । ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ନିର୍ବାଚନର ଫଳାଫଳ ଘୋଷଣା ହେବାର 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବୈଠକ ଆହୁତ ହୋଇ ସମିତି ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇଥାଆନ୍ତି । ଏହି ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ପଦ ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ ନିର୍ବାଚନର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଓଡ଼ିଶା ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ନିର୍ବାଚନ ନିୟମାବଳୀ 1991ର ଭାଗ VI ରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଅଛି ।

୧୧) କିପରି ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ସଭାପତି ପଦ ଉପସଭାପତି ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ?

ଉ: ଓଡ଼ିଶା ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ନିର୍ବାଚନ ନିୟମାବଳୀ, 1994ର ନିୟମ 48 ଅନୁଯାୟୀ ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ ତାରିଖ ଓ ସମୟରେ ନିର୍ବାଚିତ ପରିଷଦ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କର ପ୍ରଥମ ବୈଠକ ବସିବା ପାଇଁ ପକ ନୋଟିସ ଜାରି କରାଯାଏ ପଦ ଏହି ବୈଠକରେ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଭାପତି ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ପଦ ଉପସଭାପତି ନିର୍ବାଚନ ପାଇଁ ନୋଟିସ ଜାରି ହୁଏ । ଏହି ନିର୍ବାଚନର 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଥାନ, ତାରିଖ ପଦ ସମୟରେ ଉପସଭାପତି ନିର୍ବାଚିତ ହୁଅନ୍ତି । ସଭାପତି ପଦ ଉପସଭାପତି ନିର୍ବାଚନର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରଣାଳୀ ଓଡ଼ିଶା ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ନିର୍ବାଚନ ନିୟମାବଳୀ, 1994ର ଭାଗ VIରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଅଛି ।

୧୨) ପଞ୍ଚାୟତି ରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ପଥା (ପଞ୍ଚାୟତ, ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ପଦ ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ: ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିର୍ବାଚନ ପାଇଁ ଭୋଟର ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତି କାହାର ଦାୟିତ୍ୱ ପଦ ପଦ କିପରି ପ୍ରସ୍ତୁତହୋଇଥାଏ ।

ଉ: ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ଅଧିନିୟମ 1964ର ଧାରା 9(2), ଓଡ଼ିଶା ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଅଧିନିୟମ, 1959ର ଧାରା 16(B) ପଦ ଓଡ଼ିଶା ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ଅଧିନିୟମ, 1991ର ଧାରା 6(A) ଅନୁଯାୟୀ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ଅଧିକାର, ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପଦ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ୍ରମେ ଭୋଟର ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥାଏ ।

ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ଅଧିନିୟମ, 1964ର ଧାରା 9(2) ଅନୁଯାୟୀ ପଦି ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଅନ୍ୟଥା କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଦେଇ ନାହାନ୍ତି ଏବଂ ପାହାକି ଗେଜେଟ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇନାହିଁ ତେବେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଚାଲୁଥିବା ବିଧାନସଭା ଭୋଟର ତାଲିକାର ପେଉଁ ଅଂଶ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଖାର୍ଚ୍ଚର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ସେହି ତାଲିକାକୁ ମୂଳ ତାଲିକାରୁ କାଟି ଏକ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ଲେଖିବାକୁ ହୁଏ । ତା'ପରେ ସେଥିରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସଂଶୋଧନ ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉପଲବ୍ଧ ନାମ ଦରଜ କରାଯାଏ ଏବଂ ଏହି ସର୍ବଶେଷ ତାଲିକା ଉପରୋକ୍ତ ନିୟମ ଅନୁସାରେ ସେହି ଖାର୍ଚ୍ଚର ଭୋଟର ତାଲିକା ରୂପେ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ।

ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ସମସ୍ତ ଖାର୍ଚ୍ଚଭାରୀ ସମ୍ମିଳିତ ଭୋଟରତାଲିକା ସମିତି ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀର ଭୋଟର ତାଲିକା ଅଟେ । ସେହିପରି ପରିଷଦ ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀର ଅନ୍ତର୍ଗତ ସମସ୍ତ ଖାର୍ଚ୍ଚର ସମ୍ମିଳିତ ଭୋଟର ତାଲିକା ପରିଷଦ ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀର ଭୋଟର ତାଲିକା ଅଟେ ।

e) ପଞ୍ଚାୟତ ଗଠନ ପାଇଁ ଖାର୍ଚ୍ଚ ସାମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କିପ କରାଯାଆନ୍ତି ଏବଂ ଏହା କିପରି ହୋଇଥାଏ ।

ଉ: ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ଅଧିନିୟମ, 1964ର ଧାରା 8 ଅନୁଯାୟୀ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଖାର୍ଚ୍ଚର ସାମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ସଂଗେ ସଂଗେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଞ୍ଚାୟତ କେତେ ଖାର୍ଚ୍ଚରେ ବିଭକ୍ତ ହେବ ତାହା ସ୍ଥିର କରିଥାଆନ୍ତି । ଏହି ଖାର୍ଚ୍ଚ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଜନଗଣନାର ଜନସଂଖ୍ୟା ଭିତ୍ତିରେ ହିଁ ହୋଇଥାଏ । ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଗୋଟିଏ ପଞ୍ଚାୟତର ଖାର୍ଚ୍ଚ ସଂଖ୍ୟା 11ରୁ କମ୍ କିମ୍ବା 25ରୁ ଅଧିକ ହୋଇନଥିବ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଖାର୍ଚ୍ଚର ଜନସଂଖ୍ୟା ଆପାତତଃ ସମାନ ହେବ ।

e) ସମିତି ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀର ସାମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କିପରି ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ତାକୁ କିପ କରିଥାଆନ୍ତି ?

ଉ: ଓଡ଼ିଶା ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଅଧିନିୟମ, 1959 ଧାରା 16(2-A) ଅନୁଯାୟୀ ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତିକୁ ବିଭିନ୍ନ ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀରେ ବିଭକ୍ତିକରଣ ଦାୟିତ୍ୱ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ । ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତିକୁ ବିଭିନ୍ନ ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀରେ ଏପରି ବିଭକ୍ତି ହେବା ଉଚିତ ପାହା ଫଳରେ କୌଣସି ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀର ଜନସଂଖ୍ୟା 2000ରୁ କମ୍ ହୋଇନଥିବ ବା କୌଣସି ପଞ୍ଚାୟତକୁ ଭଙ୍ଗାଯାଇନଥିବ । ଓଡ଼ିଶା ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ନିର୍ବାଚନ ନିୟମାବଳୀ, 1991ର ନିୟମ 7-D ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଥମେ ସମିତି ଅନ୍ତର୍ଗତ ବିଭିନ୍ନ ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀର ଏକ ପ୍ରାଥମିକ ଚିଠା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥାଏ । ତା'ପରେ ଜନ ସାଧାରଣଙ୍କଠାରୁ ଆପଣ, ଅଭିଯୋଗ ଏବଂ ମତାମତ ଶୁଣାଣୀ କରି ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀର ରୂପାନ୍ତ ତାଲିକା ନିୟମ 7-F ଅନୁଯାୟୀ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ପ୍ରକାଶ କରିଥାଆନ୍ତି ।

୧୫) ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀର ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କିପରି କରାଯାଇଛି ଏବଂ ତାହା କିପରି କରାଯାଇଥାଏ ?

ଉ: ଓଡ଼ିଶା ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ଅଧିନିୟମ, 1991ର ଧାରା 6(3-A)(a) ଅନୁଯାୟୀ ଜିଲ୍ଲାର ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଜିଲ୍ଲାପରିଷଦକୁ ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀରେ ବିଭକ୍ତ କରିଥାଆନ୍ତି । ପହା ପପରି ହେବା ଆବଶ୍ୟକ କୌଣସି ପରିଷଦ ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀର ଜନସଂଖ୍ୟା ପଥାସମ୍ଭବ 40 ହଜାର ହୋଇଥିବ, ପହାର ପରିସୀମା ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତିର ଭୌଗୋଳିକ ସୀମାକୁ ଚପି ନଥିବ ଏବଂ କୌଣସି ପଞ୍ଚାୟତର ଭୌଗୋଳିକ ସୀମା ବିଖଣ୍ଡିତ ହୋଇନଥିବ । ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପରି ପ୍ରଥମେ ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀର ଚିଠା ତାଲିକା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଏ । ଆପଣ, ଅଭିଯୋଗ ଏବଂ ମତାମତକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଜିଲ୍ଲାପରିଷଦ ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀର ରୂପାନ୍ତ ରୂପରେଖ ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ ।

୧୬) ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତର ଆସନ ସଂରକ୍ଷଣ କିପରି କରାଯାଇଛି ଏବଂ ପହା କେଉଁ ନିୟମରେ କରାଯାଇଥାଏ ?

ଉ: ଜିଲ୍ଲାର ଜିଲ୍ଲାପାଳ ପହି ଆସନ ସଂରକ୍ଷଣ ଦାୟିତ୍ଵ ସଂପାଦନ କରିଥାଆନ୍ତି ଏବଂ ପହା ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ଅଧିନିୟମ, 1964ର ଧାରା 10ର ଉପଧାରା 3 ଏବଂ 4 ସହିତ ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ନିର୍ବାଚନ ନିୟମାବଳୀ, 1965ର ନିୟମ 3 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥାଏ । ସାଧାରଣତଃ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି, ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି, ପଛଆବର୍ଗ ଏବଂ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତରେ ସ୍ଥାନ ସଂରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି ।

୧୭) ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତିର ଆସନ ସଂରକ୍ଷଣ କିପରି କରାଯାଇଛି ଏବଂ ପହା କେଉଁ ନିୟମରେ ହୋଇଥାଏ ?

ଉ: ଓଡ଼ିଶା ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଅଧିନିୟମ, 1959ର ଧାରା 16(2) ଓ ଓଡ଼ିଶା ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ନିର୍ବାଚନ ନିୟମାବଳୀ, 1991ର ଭାଗ II-A ବର୍ଣ୍ଣିତ ଉପରୂର ଅନୁଯାୟୀ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତିର ଆସନ ସଂରକ୍ଷଣ କରିଥାଆନ୍ତି, ଦେଉଥିଲେ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି, ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି, ପଛଆବର୍ଗ ଏବଂ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆସନ ସଂରକ୍ଷିତ ହୋଇଥାଏ ।

୧୮) ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀର ଆସନ ସଂରକ୍ଷଣ କିପରି କରାଯାଇଛି ଏବଂ ପହା କେଉଁ ନିୟମରେ ହୋଇଥାଏ ?

ଉ: ଓଡ଼ିଶା ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ଅଧିନିୟମ, 1991ର ଧାରା 6, ଉପଧାରା 3-A ଅନୁଯାୟୀ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ପ୍ରଥମେ ଆସନ ସଂରକ୍ଷଣ କରିଥାଆନ୍ତି ଏବଂ ତାକୁ ସରକାରଙ୍କ ପାଖକୁ ଅନୁମୋଦନ ଲାଭ କରିବା ପାଇଁ ପଠାଇଥାଆନ୍ତି ।

୧୯) ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି, ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି, ମହିଳା ଇତ୍ୟାଦି ବର୍ଗଙ୍କପାଇଁ ସରପଞ୍ଚ, ସମିତି ଅଧକ୍ଷ, ଜିଲ୍ଲାପରିଷଦ ସଭାପତି ପଦ ସଂରକ୍ଷଣ କିପରି କରିଥାଆନ୍ତି ଏବଂ ଏହା କେଉଁ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ପୁସ୍ତୁତ ହୋଇଥାଏ ?

ଉ: ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ଅଧିନିୟମ, 1964ର ଧାରା 6 ଏବଂ 10(5), ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଅଧିନିୟମ, 1959ର ଧାରା 16(3-a) ଅନୁଯାୟୀ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ପଞ୍ଚାୟତ ସରପଞ୍ଚ ଏବଂ ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଅଧକ୍ଷ ପଦ ସଂରକ୍ଷଣ କରିଥାଆନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶା ଜିଲ୍ଲାପରିଷଦ ଅଧିନିୟମ, ୧୯୯୧ର ଧାରା 8(3) ଅନୁଯାୟୀ ଗାଢ଼୍ୟ ସରକାର ଜିଲ୍ଲାପରିଷଦର ସଭାପତି ପଦ ସଂରକ୍ଷଣ କରିଥାଆନ୍ତି । ଅଧିସୂଚିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ସମସ୍ତ ସରପଞ୍ଚ, ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଅଧକ୍ଷ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲାପରିଷଦ ସଭାପତି ପଦ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ବର୍ଗର ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପାଇଁ ସଂରକ୍ଷିତ ଅଟେ ।

୨୦) ନାମକ ସରପଞ୍ଚ, ସମିତି ଉପାଧକ୍ଷ ଏବଂ, ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ଉପ-ସଭାପତି ପଦପାଇଁ ସଂରକ୍ଷଣ ନିୟମ ଅଛିକି ?

ଉ: ନାମକ ସରପଞ୍ଚ, ସମିତି ଉପାଧକ୍ଷ ଏବଂ, ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ଉପ-ସଭାପତି ପଦପାଇଁ ସଂରକ୍ଷଣ ନିୟମ ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଦେଉଳି ଦେଉଳି ପଞ୍ଚାୟତ, ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ଅଧକ୍ଷ ପଦବୀ ମହିଳାଙ୍କ ପାଇଁ ସଂରକ୍ଷଣ ନାହିଁ ଏବଂ ସେହି ସେହି ପଦବୀରେ ଜଣେ ହେଲେ ମହିଳା ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇନାହାନ୍ତି ତେବେ ସେହି ସେହି ସ୍ଥାନରେ ନାମକ ସରପଞ୍ଚ, ସମିତି ଉପାଧକ୍ଷ ଏବଂ, ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ଉପ-ସଭାପତି ପଦବୀ ମହିଳାଙ୍କ ପାଇଁ ସଂରକ୍ଷିତ ରହିବ ।

୨୧) ସରପଞ୍ଚ, ନାମକ ସରପଞ୍ଚ, ସମିତି ଅଧକ୍ଷ/ଉପାଧକ୍ଷ, ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ସଭାପତି/ଉପସଭାପତି ପଦବୀର ଅବଧି କ'ଣ?

ଉ: ପଦି ପଞ୍ଚାୟତ ଭାଙ୍ଗିଦିଆଯାଇ ନାହିଁ କିମ୍ବା ବାଦ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ ତେବେ ସରପଞ୍ଚ ଏବଂ ନାମକ ସରପଞ୍ଚ ପଦବୀ ଅବଧି ସାଧାରଣ ନିର୍ବାଚନ ପରେ ପୁଥମ କରି ବସିଥିବା ବୈଠକର ତାରିଖଠାରୁ 5 ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ପଦି ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଭାଙ୍ଗିଦିଆଯାଇନାହିଁ କିମ୍ବା ବାଦ ଦିଆଯାଇନାହିଁ ତେବେ ସମିତି ଅଧକ୍ଷ ଏବଂ ଉପାଧକ୍ଷ ସମିତିର ପୁଥମ ବୈଠକ ବସିଥିବା ତାରିଖଠାରୁ 5 ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେହି ପଦବୀରେ ରହିପାରିବେ । ପଦି ପରିଷଦ ପୂର୍ବରୁ ଭାଙ୍ଗିଦିଆଯାଇନାହିଁ ତେବେ ପଦି ପରିଷଦ ପୁଥମ ବୈଠକ ତାରିଖଠାରୁ 5 ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ ।

୨୨) ସରପଞ୍ଚ, ନାମକ ସରପଞ୍ଚ, ସମିତି ଅଧକ୍ଷ/ଉପାଧକ୍ଷ, ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ସଭାପତି/ଉପ-ସଭାପତି କିପରି ତାଙ୍କ ପଦବୀର ହଟାଯାଇ ପାରିବ ?

ଉ: ଅନାୟା ପୁସ୍ତାକ ଦ୍ୱାରା ସରପଞ୍ଚ ଏବଂ ନାମକ ସରପଞ୍ଚ ତାଙ୍କ ପଦବୀରୁ ବହିଷ୍କୃତ ହୋଇପାରନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ଅଧିନିୟମ, 1964 ଅନୁଚିତ ଧାରା 24, ଓଡ଼ିଶା ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି

ଅଧିନିୟମ, 1959 ଅନ୍ତର୍ଗତ ଧାରା 46-B ଓ ଡିଡିଗା ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ଅଧିନିୟମ, 1991 ଅନ୍ତର୍ଗତ ଧାରା 39 ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁ୍ୟନ ଦୁଇ ଚୁଡ଼ିଫୁଲ୍ଲ ସଭ୍ୟଙ୍କ ସମର୍ଥନ ଦ୍ୱାରା ସରପଞ୍ଚ, ନାପବ ସରପଞ୍ଚ, ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ, ସଭାପତି, ଉପସଭାପତି ପଥାକ୍ରମେ ଅନାୟା ପ୍ରକ୍ଷାବ ଦ୍ୱାରା ପଦଚ୍ୟୁତ ହୁଅନ୍ତି । ପହି ପ୍ରକ୍ଷାବ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ଆରମ୍ଭରୁ ଅନୁ୍ୟନ 2.1/2 ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ଅଣାପାଇପାରିବନାହିଁ ।

୨୩) କିପ ପହି ପଞ୍ଚାୟତ ନିର୍ବାଚନରେ ଭୋଟ ଦେବାକୁ ପୋଷ୍ୟ ?

ଉ: ପେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷ 18 ବର୍ଷରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ପର୍ବ ତାଙ୍କର ନାମ ସେହି ପଞ୍ଚାୟତର ଭୋଟର ତାଲିକାରେ ସ୍ଥାନ ପାଇଛି ସେହି ହିଁ ଭୋଟ ଦେଇ ପାରିବେ ।

୨୪) ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗୁଡ଼ିକର ସଦସ୍ୟ ହେବାକୁ କିପ ଅପୋଷ୍ୟ ?

e) ସେ ପହି ଭାରତୀୟ ନାଗରିକ ହୋଇ ନଥିବେ ।

୨) ତାଙ୍କର ନାମ ଭୋଟର ତାଲିକାରେ ସ୍ଥାନ ପାଇନାହିଁ ।

୩) ସେ ମାନସିକ ବିକାର ଗ୍ରସ୍ତ ପର୍ବ ଦେବାଳିଆ ହୋଇଥିବେ ।

୪) ସେ ପହି ନୈତିକ ଭ୍ରଷ୍ଟାଚାର ଆରୋପରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥାଆନ୍ତି କିମ୍ବା 6 ମାସରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଜେଲ୍ ଦଣ୍ଡ ଭୋଗିଛନ୍ତି ବା ସେ ଦୋଷମୁକ୍ତ ହେବା ଦିନରୁ 5 ବର୍ଷ ଗତ ହୋଇନାହିଁ ।

୫) CrPCର ଧାରା 110 ଅନୁଯାୟୀ ପହି ନିରାପତ୍ତା ରକ୍ଷା କରିବାପାଇଁ ଉତ୍ତମ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଅଙ୍ଗୀକାରବଦ୍ଧ ହୋଇଥାପ ।

୬) ସେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବା କୌଣସି ସ୍ୱାୟତ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଅଧିନରେ ଲାଭ ପ୍ରଦ ପଦବୀରେ ଥାଆନ୍ତି ।

୭) ସେ କୌଣସି ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନରେ ଶିକ୍ଷକତା କରୁଥାନ୍ତି ।

୮) -ପହି ଜଣେ ମନ୍ତ୍ରୀ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ।

୯) ପହି କେନ୍ଦ୍ର ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାରୀ ଚାକିରୀ କିମ୍ବା ସ୍ଥାନୀୟ ପ୍ରାଥମିକରଣରୁ ବହିଷ୍କୃତ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ।

୧୦) ପହି ସଦସ୍ୟ ଥିବା କୌଣସି ସମବାୟ ସଂସ୍ଥାର ବକେୟା ଦେୟ ଦେଇନଥାନ୍ତି ।

୧୧) ସେ ପହି ଅଭ୍ୟାସଗତ ମାଲିମକଦମା ପ୍ରୋସ୍ତାହନକାରୀ ।

- e9) ପଦି ପଞ୍ଚାୟତରାଜ ସଂସ୍ଥାରେ ଠିକାଦାତା କରି ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ କରୁଥାଆନ୍ତି ।
- e10) ସେ ପଦି ପଞ୍ଚାୟତରାଜ ସଂସ୍ଥାର ଆଇନଧାରକ ହୋଇଥିବେ ।
- e11) ସେ ପଦି ବିଧାନସଭା କିମ୍ବା ଲୋକସଭାର ସଭ୍ୟ ହୋଇଥାଆନ୍ତି ।
- e12) ପଦି କୌଣସି ନିୟମ ଦ୍ୱାରା ରାଜ୍ୟ ବିଧାନସଭାକୁ ନିର୍ବାଚନ ଲଢ଼ିବାକୁ ଅପୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହୋଇଥିବେ ।
- e13) ପଦି ପଞ୍ଚାୟତରାଜ ସଂସ୍ଥାକୁ କିଛି ଦେୟ ଦେବାକୁ ବାକି ଥାଏ ।
- e14) ପଦି ପକାସିକ ପତି ବା ପତ୍ନୀ ଥାଆନ୍ତି ।
- e15) ପଦି 2ରୁ ଅଧିକ ସନ୍ତାନ ଥାଆନ୍ତି ।

ପଦି ସର୍ବଶେଷ ଅପୋଗ୍ୟ ନିୟମ ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ପନ୍ନ ନୁହେଁ ପଦି ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷର 21.4.1995ମସିହା ପୂର୍ବରୁ 9ଟି ସନ୍ତାନରୁ ଅଧିକ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେହି ତାରିଖ ପରଠାରୁ ଆଉ ସନ୍ତାନ ଲାଭ କରିନାହାନ୍ତି ।

98) ଭୋଟରର 18 ବର୍ଷ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ କେଉଁଟି ପ୍ରାଥମିକ ତାରିଖ ?

ଉ: ଲୋକ ପ୍ରତିନିଧି ଆଇନ 1950ଖାରା 14(b) ଅନୁଯାୟୀ ଭାରତୀୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୋଗ ଭୋଟର ତାଲିକା ପ୍ରକାଶନରେ ଜାମ୍ବୁୟା ମାସର ପ୍ରଥମ ଦିନକୁ ବୟସ ନିର୍ଣ୍ଣୟର ଧାର୍ଯ୍ୟ ତାରିଖ ରୂପେ ନେଇଛନ୍ତି । ପଦି ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୋଗ ଅନ୍ୟଥା କୌଣସି ଆଦେଶ ଦେଇନାହାନ୍ତି ତେବେଭୋଟର ତାଲିକା ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିବା ବର୍ଷର ଜାମ୍ବୁୟା 1 ତାରିଖସୁଦ୍ଧା ଜଣକୁ 18ବର୍ଷ ହେଉଥିଲେ ଭୋଟର ତାଲିକାରେ ତାଙ୍କ ନାମ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ । ପଠାରେ ସୁତନା ପୋଗ୍ୟ ପେ ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୋଗ 2012ପଞ୍ଚାୟତରାଜ ସଂସ୍ଥାପାଇଁ ସାଧାରଣ ନିର୍ବାଚନରେ 1.11.2011କୁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ତାରିଖ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ସେହିପରି 2017 ସାଧାରଣ ନିର୍ବାଚନ ପାଇଁ 1.11.2016କୁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ତାରିଖ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିଛନ୍ତି ।

99) କେଉଁ ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ବୟସ 21 ବର୍ଷ ହୋଇଥିବା ଦରକାର ?

ଉ: ପେଉଁଦିନ ପ୍ରାର୍ଥୀ ମନୋନୟନପତ୍ର ପାଞ୍ଚ କରାଯିବାପାଇଁ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିବ ସେହି ଦିନ ସୁଦ୍ଧା ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ବୟସ 21 ବର୍ଷ ହୋଇଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

99) ବିଭିନ୍ନ ପଦବୀ ପାଇଁ ପ୍ରତିଦ୍ୱିତୀ କରୁଥିବା ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ପାଇଁ ଅମାନତ ରାଶି କେତେ ? ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ପର୍ବ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ପାଇଁ କିଛି ରିହାତି ଅଛିକି ?

ଞ୍ଜାଡ଼ମେମ୍ବର	-	50	ଟଙ୍କା
ସରପଞ୍ଚ	-	100	ଟଙ୍କା
ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ସଭ୍ୟ	-	100	ଟଙ୍କା
ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ସଭ୍ୟ	-	200	ଟଙ୍କା

ମାତ୍ର ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ପର୍ବ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ବର୍ଗର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଦବୀ ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ରାଶିର ଅଧା ଅମାନତ ରାଶି ଜମା କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ ।

୨୮) ପଞ୍ଚାୟତ ନିର୍ବାଚନରେ କିପରି ମତଦାନ କେନ୍ଦ୍ର ନିରୁପଣ କରାଯାଇଥାଏ ?

ଉ: ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ନିର୍ବାଚନ ନିୟମାବଳୀ, 1965ର ନିୟମ 19, ଓଡ଼ିଶା ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ନିର୍ବାଚନ ନିୟମାବଳୀ, 1991ର ନିୟମ 12 ପର୍ବ ଓଡ଼ିଶା ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ନିର୍ବାଚନ ନିୟମାବଳୀ, 1994ର ନିୟମ 15 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଞ୍ଜାଡ଼ର ସୀମା ଭିତରେ ଥିବା ପେ କୌଣସି ସରକାରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ମତଦାନ କେନ୍ଦ୍ର ରୂପେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ । ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ଏକ ଜାଗାରେ ଏକାଧିକ ଞ୍ଜାଡ଼ ପାଇଁ ମତଦାନ କେନ୍ଦ୍ର କରାଯାଇପାରିବ ।

୨୯) କିପରି ମତଦାନ କରାଯାଏ ?

ଉ: ଭୋଟରମାନେ ଭୋଟ ବାକ୍ସ ମାଧ୍ୟମରେ ସେମାନଙ୍କର ମତଦାନ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରନ୍ତି । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭୋଟରକୁ 4ଟି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭୋଟ କାଗଜରେ ଞ୍ଜାଡ଼ମେମ୍ବର, ସରପଞ୍ଚ, ସମିତି ସଭ୍ୟ ପର୍ବ ଜିଲ୍ଲାପରିଷଦ ସଭ୍ୟ ପାଇଁ ମତଦାନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥାଏ । ଉପନିର୍ବାଚନ ସମୟରେ କେବଳ ଖାଲି ଥିବା ପଦବୀ ପାଇଁ ମତଦାନ ହୁଏ ।

୩୦) ଭୋଟ କାଗଜର ରଙ୍ଗ କ'ଣ ? କିପରି ଓ କିପରି ଏହି ରଙ୍ଗକୁ ଚୟନ କରିଥାଆନ୍ତି ?

ଉ: ଭୋଟ କାଗଜର ରଙ୍ଗ କିପରି ହେବ ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୋଗ ତାହା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଆନ୍ତି । ପ୍ରତି ନିର୍ବାଚନରେ ବିଭିନ୍ନ ପଦବୀପାଇଁ ପୂର୍ବର ବ୍ୟବହୃତ ଭୋଟ କାଗଜର ରଙ୍ଗକୁ ବଦଳା ଯାଇଥାଏ । ଞ୍ଜାଡ଼ମେମ୍ବର, ସରପଞ୍ଚ, ସମିତି ସଭ୍ୟ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭୋଟ କାଗଜରେ କେବଳ ନିର୍ବାଚନ ସଂକେତ ଥାଏ, କିନ୍ତୁ ଜିଲ୍ଲାପରିଷଦ ଭୋଟ କାଗଜରେ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ନାମ ସହିତ ନିର୍ବାଚନ ସଂକେତ ଥାଏ ।

୩୧) କେଉଁଠି ଓ କିପରି ଭୋଟ ଗଣନା କରାଯାଏ ପର୍ବ ଞ୍ଜାଡ଼ମେମ୍ବର ପର୍ବ ସରପଞ୍ଚ ନିର୍ବାଚନ ଫଳ ଘୋଷଣା କରାଯାଏ ?

ଉ: ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ନିର୍ବାଚନ ନିୟମାବଳୀ, 1965ର ନିୟମ 48ରୁ 50 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଜାଲତି ଅଫିସର ଞ୍ଜାଡ଼ମେମ୍ବର ପର୍ବ ସରପଞ୍ଚ ଭୋଟ ଗଣନା କରିଥାନ୍ତି । ସେହି ଫଳାଫଳକୁ ଞ୍ଜାଡ଼ମେମ୍ବର ପାଇଁ 8 ନମ୍ବର ପର୍ବ ସରପଞ୍ଚ ପାଇଁ 8(A) ଫର୍ମରେ ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାନ୍ତି ।

ଯୋଷଣା ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ତାରିଖରେ ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାରୀ ଶ୍ରୀତମେମ୍ବରଙ୍କ ଫଳାଫଳ ଘୋଷଣା କରନ୍ତି । ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଜାଲତି ଅଫିସରଙ୍କ ପାଖରୁ ଆସିଥିବା ଭୋଟ ଫଳାଫଳକୁ ଯୋଗ କରି ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାରୀ ସରପଞ୍ଚ ନିର୍ବାଚନର ଫଳାଫଳ ଘୋଷଣା କରନ୍ତି ।

୩୨) କିପରି ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ସଭ୍ୟଙ୍କ ଭୋଟ ଗଣନା କରାଯାଏ ଏବଂ କେଉଁଠାରେ ଫଳାଫଳ ଘୋଷଣା କରାଯାଏ ?

ଉ: ମତଦାନ ଶେଷ ହେବା ପରେ ପରେ ପ୍ରଜାଲତି ଅଫିସର ଭୋଟଦାନ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଭୋଟଗଣନା କରନ୍ତି । ଗଣନାର ଫଳାଫଳ ଫର୍ମ 13ରେ ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାନ୍ତି । ଫଳାଫଳ ଘୋଷଣା ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବା ଦିନରେ ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାରୀ ପ୍ରଜାଲତି ଅଫିସରମାନଙ୍କଠାରୁ ଆସିଥିବା ଫଳାଫଳକୁ ଫର୍ମ 14ରେ ଲିପିବଦ୍ଧ କରି ରୂଡ଼ାନ୍ତ ଫଳାଫଳ ଡିଡିଶା ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ନିର୍ବାଚନ ନିୟମାବଳୀ, 1991ର ନିୟମ 31ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି । ବୁକ୍ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ଫଳାଫଳ ଘୋଷଣା କରାଯାଏ ।

୩୩) କିପରି ଓ କେଉଁଠି ଜିଲ୍ଲାପରିଷଦ ନିର୍ବାଚନ ପାଇଁ ଭୋଟଗଣନା ତଥା ଫଳାଫଳ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥାଏ ?

ଉ: ଡିଡିଶା ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ନିର୍ବାଚନ ନିୟମାବଳୀ, 1994ର ନିୟମ 36 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରଜାଲତି ଅଫିସର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭୋଟଦାନ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଭୋଟଗଣନା କରିଥାଆନ୍ତି ଏବଂ ତାହା ଫର୍ମ ନମ୍ବର 11(A)ରେ ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାନ୍ତି । ନିର୍ବାଚନ ଫଳାଫଳ ଘୋଷଣା ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବା ତାରିଖରେ ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାରୀ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମତଦାନ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ପ୍ରଜାଲତି ଅଫିସର ପଠାଇଥିବା ଫଳାଫଳ ଫର୍ମ ନମ୍ବର ୧୨ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରି ରୂଡ଼ାନ୍ତ ଫଳାଫଳ ଘୋଷଣା କରନ୍ତି ।

୩୪) ପଞ୍ଚାୟତ ଗଠନର ପ୍ରକ୍ରିୟା କ'ଣ ? କେଉଁ ତାରିଖରୁ ପଞ୍ଚାୟତ ଗଠିତ ହେଲା ବୋଲି ଧରାଯିବ ? ଏହାର ଅବଧି କେତେ ବର୍ଷ ?

ଉ: ଡିଡିଶା ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ଅଧିନିୟମ, 1964ର ଧାରା 10 ଅନୁଯାୟୀ ସରପଞ୍ଚ, ନାପବ ସରପଞ୍ଚ ଏବଂ ଶ୍ରୀତମେମ୍ବରଙ୍କୁ ନେଇ ପଞ୍ଚାୟତ ଗଠିତ । ସାଧାରଣ ନିର୍ବାଚନ ପରେ ପେବେ ପଞ୍ଚାୟତର ନାପବ ସରପଞ୍ଚ ନିର୍ବାଚନ କରାଯାଏ ସେହିଦିନଠାରୁ ପଞ୍ଚାୟତ ଗଠିତ ହେଲା ବୋଲି ଧରି ନିଆଯିବ ଏବଂ ଏହାର ଅବଧି ସେହିଠାରୁ 5 ବର୍ଷ ବୟସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହିବ ।

୩୫) ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଗଠନ ପ୍ରକ୍ରିୟା କ'ଣ ? କେଉଁ ତାରିଖରୁ ଏହା ଗଠିତ ହେଲା ବୋଲି ଧରାଯିବ ଏବଂ ଏହାର ଅବଧି କେତେ ?

ଉ: ଡେଡିଣା ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଅଧିନିୟମ 1959ର ଧାରା 16 ଅନୁଯାୟୀ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ, ନିର୍ବାଚିତ ସମିତି ସଭ୍ୟଗଣ, ବୁକ ଅନ୍ତର୍ଗତ ସମସ୍ତ ପଞ୍ଚାୟତର ସରପଞ୍ଚ ସମୂହ, ପହି ସମିତି ପରିସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଥିବା ଲୋକସଭା ପର୍ବ ବିଧାନସଭାର ସଦସ୍ୟବୃନ୍ଦ ପର୍ବ ରାଜ୍ୟ ସଭା ସଦସ୍ୟ ପିପକି ସମିତି ଅନ୍ତର୍ଗତ ପେକୌଣସି ସ୍ଥାନର ଜଣେ ମତଦାତା, ପମାନଙ୍କୁ ନେଇ ସମିତି ଗଠିତ । ସାଧାରଣ ନିର୍ବାଚନ ପରେ ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତିର ପ୍ରଥମ ବୈଠକ ଦିନରୁ ହିଁ ସମିତି ଗଠିତ ହେଲା ବୋଲି ଧରାଯାଏ ପର୍ବ ସେହିଦିନଠାରୁ ସାଧାରଣତଃ 5 ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମିତିର ଅବଧି ଅଟେ ।

ସମିତି ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ପର୍ବ ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ ନିର୍ବାଚନ ପାଇଁ ହେଉଥିବା ସମିତି ବୈଠକରେ କେବଳ ନିର୍ବାଚିତ ସମିତି ସଭ୍ୟବୃନ୍ଦ ନିର୍ବାଚନରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ।

୩୦) କେଉଁ ପ୍ରଣାଳୀରେ ସାଧାରଣ ଭାବେ ଜିଲ୍ଲାପରିଷଦ ଗଠିତ ହୋଇଥାଏ ? କେଉଁଦିନଠାରୁ ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ଗଠିତ ହେଲା ବୋଲି ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୁଏ ପର୍ବ ପହାର ଅବଧି କେତେ ?

ଉ: ଡେଡିଣା ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ଅଧିନିୟମ 1991 ଧାରା 6 ଅନୁସାରେ, ସଭାପତି, ଉପ-ସଭାପତି, ଜିଲ୍ଲାପରିଷଦ ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀମାନଙ୍କରୁ ନିର୍ବାଚିତ ସଦସ୍ୟବୃନ୍ଦ, ଜିଲ୍ଲାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତିର ଅଧ୍ୟକ୍ଷବୃନ୍ଦ, ଜିଲ୍ଲାପରିଷଦ ପରିସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଥିବା ଲୋକସଭା ପର୍ବ ବିଧାନସଭାର ସଦସ୍ୟବୃନ୍ଦ ପର୍ବ ରାଜ୍ୟ ସଭା ସଦସ୍ୟ ପିପକି ପହି ପରିଷଦ ଅନ୍ତର୍ଗତ ପେକୌଣସି ସ୍ଥାନର ଜଣେ ମତଦାତା ଅଟନ୍ତି, ପହିମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ଗଠିତ । ସଭାପତି ପର୍ବ ଉପସଭାପତିଙ୍କ ନିର୍ବାଚନ ପାଇଁ ବସୁଥିବା ପରିଷଦ ବୈଠକରେ କେବଳ ନିର୍ବାଚିତ ପରିଷଦ ସଭ୍ୟମାନେ ନିର୍ବାଚନରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିଥାଆନ୍ତି ।

ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ସାଧାରଣ ନିର୍ବାଚନ ପରେ ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦର ପ୍ରଥମ ବୈଠକ ଦିନରୁ ହିଁ ପରିଷଦ ଗଠନ ହେଲା ବୋଲି ଧରାଯାଏ ପର୍ବ ସେହିଦିନଠାରୁ ଡେଡିଣା ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ଆଇନ 1991 ଧାରା 7 ଅନୁଯାୟୀ ପରିଷଦର ଅବଧି 5 ବର୍ଷ ଅଟେ ।

୩୧) ତ୍ରିସରାୟ ପଞ୍ଚାୟତ ନିର୍ବାଚନ ରାଜନୈତିକ ଦଳୀୟ ଭିତ୍ତିରେ ହୋଇଥାଏ କି ?

ଉ: କେବଳ ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ନିର୍ବାଚନ ରାଜନୈତିକ ଦଳୀୟ ଭିତ୍ତିରେ ହୋଇଥାଏ । ଅନ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଗୁଡିକ ନିର୍ଦ୍ଦଳୀୟ ଭାବରେ ହୋଇଥାଏ ।

୩୨) ନିର୍ବାଚନରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ସୀମା ସୀମିତ ରଖିବାକୁ କିଛି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି କି ?

ଉ: ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 243(K)ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରାୟ ଷମତା ବଳରେ ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୁକ୍ତ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡିକର ବିଭିନ୍ନ ପଦବୀରେ ପ୍ରତିଦୂନୀତା କରୁଥିବା ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚସୀମା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ପର୍ବ ପହି ସୀମା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ । 2017 ସାଧାରଣ

ନିର୍ବାଚନ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୁକ୍ତ ତାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା 4483 ତା 16.11.2016 ନିର୍ବାଚନ ଖର୍ଚ୍ଚ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମତେ ସିମାତ ରଖିଛନ୍ତି ।

ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ପ୍ରାର୍ଥୀ	200000
ସମିତି ସଭ୍ୟ ପ୍ରାର୍ଥୀ	80000
ସରପଞ୍ଚ ପ୍ରାର୍ଥୀ	80000

୩୯) ମନୋନୟନ ପତ୍ର ଦାଖଲ ସମୟରେ ଶପଥପତ୍ର ଦାଖଲ କରିବାକୁ ପଡିଥାଏ କି ?

ଉ: ସମ୍ବିଧାନର 243(K) ଓ 243(ZA) ଅନୁଯାୟୀ ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ଆଧାରରେ ମାନ୍ୟବର ସୁପ୍ରିମକୋର୍ଟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ନେଇ ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୁକ୍ତ ପ୍ରାର୍ଥୀ ମନୋନୟନ ପତ୍ର ଦାଖଲ ସମୟରେ ଶପଥପାଠ ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କରିଛନ୍ତି ।

୪୦) ରାଜ୍ୟରେ କେତୋଟି ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ଅଛି ?

ଉ: 6801

୪୧) ରାଜ୍ୟରେ କେତୋଟି ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଅଛି?

ଉ: ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟରେ 314ଟି ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଅଛି ।

୪୨) ରାଜ୍ୟରେ କେତୋଟି ଜିଲ୍ଲାପରିଷଦ ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀ ଅଛି?

ଉ: ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟରେ 853ଟି ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀ ଅଛି ।